

Jussi Wihonen ps

Kirjallinen kysymys pientuottajien ja -valmistajien lupamaksujen kohtuullistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on lukuisia pientuottajia ja -valmistajia, jotka tuottavat pienimuotoisesti elintarvikkeita, usein perinteisiä alueellisia herkkuja ja elintarvikkeita, myyntiin markkinoille, messuille tai putiikkeihin. Tuotteina voi olla esimerkiksi savustettua kalaa, purkitettuja kalatuotteita, kotijuustoa, karjalanpiirakoita tai muuta perinteistä suomalaista ruokaa.

Tarkat elintarvikemääräykset ja viranomaisten tarkastukset koskevat myös pienintäkin toimijaa, ja viranomaisten tarkastus- ja lupamaksut ovat samansuuruisia riippumatta yrityksen koosta. Esimerkiksi minuun yhteyttä ottanut, kalasäilykkeitä sivutoimisena toimena valmistava kalastaja kertoi kokemuksistaan: ”Ensin täytyy hyväksyntä ja kalalaitoksen perustamiselle lupamaksu maksaa yksin jo lähes 900 euroa, lisäksi päälle tulevat erilaiset tarkastusmaksut, joiden kustannukset ovat minimissään noin 120 euroa per kerta. Viranomaisen tarkastuskäyntien vuosittaista määrää ei voi suoralta kädeltä sanoa. Lisäksi ympäristötutkimuksen laboratorio veloittaa erilaisista näytteistä 50—80 euroa per näyte, joita otetaan lukuisia erilaisia. Jos esimerkiksi valmistaa täyskalasäilykkeitä viidestä eri kalasta, kertyy näitä laboratoriokokeita jo melkoinen määrä. Lisäksi vuoden 2022 alussa on tulossa uusi 150 euron vuosimaksu elintarvikehuoneistoille.” Selvittäessään erilaisia kustannuksia kyseinen kalastaja päätyi sellaiseen lopputulemaan, ettei osaisi valmistettujen pienten erien tekeminen olisi millään muotoa kannattavaa.

Jos toimintaa on tarkoitus tehdä pienimuotoisena ja ennen myynnin aloittamista kustannuksista puhutaan tuhansina euroina, ei tarvitse tehdä kovin suuria laskelmia todetakseen toiminnan kannattamattomaksi. Suurilla tappioilla ei isoinkaan harrastaja tai perinteiden vaalija toimintaa jatka.

Varsinkin perinteiset toimijat, jotka ovat toimineet vuosikymmeniä, kokevat viranomaismaksujen olevan kohtuuttomia. Aina ei kenties ymmärretä viranomaisten tarkoituksena elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi. Kohtuuttomana pidetään sitä, että maksut ovat samansuuruisia toiminnan koosta riippumatta. Elintarviketurvallisuutta on syytä vaalia ja tuottajilta, niin pieniltä kuin isoiltakin, vaatia takuita tuotteiden laadusta ja turvallisuudesta. Surullista kuitenkin on, jos pienten toimijoiden toiminta tehdään käytännössä mahdottomaksi suurten kustannusten takia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 545/2021 vp

Onko mahdollista kohtuullistaa pientuottajien ja -valmistajien viranomais-, tarkastus- ja lupamaksuja toimijan koon perusteella,

miten pientuottajia ja -valmistajia aiotaan tukea, jotta perinteisten elintarvikkeiden valmistusta saadaan jatkettua Suomessa ja pienimmälläkin valmistajalla on mahdollista toimia ja

miten aloittelevia tuottajia ja valmistajia tuetaan ja ohjataan oikeiden viranomaisten taholle?

Helsingissä 8.10.2021

Jussi Wihonen ps